

**KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
VIEŠOSIOS TVARKOS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus pr. 72, LT-45217 Kaunas, tel. (8 37) 22 25 30,
el. p. viesosios.tvarkos.skyrius@kaunas.lt, http://www.kaunas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188764867

Lietuvos savivaldybių asociacijai
aleksandras.tiaskevicius@lsa.lt.

Į 2023-01-30

Nr.
Nr. SAVP-73

**DĖL LR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
KODEKSO PAPILDYMO 507(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2270“
PROJEKTO**

Atsakydami į 2023-01-30 pavedimą Nr. SAVP-73 pateikti savo pastabas ir pasiūlymus dėl LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 507(1) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2270“ projekto, teikiame siūlymus ir pastabas.

Dėl argumentų, nurodytų pastabų derinimo pažymoje, kuriais į Kauno miesto savivaldybės administracijos pastabas nebuvo atsižvelgta ir **siūlymo neperrašinėti ir nedubliuoti Teisės departamento 2022 m. lapkričio 21 d. išvadoje Nr. XIVP-2270, minėtų pastabų.**

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija raštu (kuris buvo adresuotas ir Lietuvos savivaldybių asociacijai) teikė derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 507¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2270“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir prašoma pateikti išvadas dėl Nutarimo projekto neįvardijant, kad būtų pasisakoma tik dėl siūlomos dispozicijos turinio ir atsakomybės pagal siūlomą nuostatą taikymo aspektų.

Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus rašte, remiantis Klaipėdos apylinkės teismo nutartimi (byloje Nr. II-44-729/20200), kurioje minima ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus 2013 m. kovo 19 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-160/2013, išreikštas pritarimas Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymui „ANK 507¹ „Viešąsias paslaugas teikiančio asmens garbės ir orumo pažeminimas“ administracinę atsakomybę už viešąsias paslaugas teikiančio asmens garbės ir orumo pažeminimą nustatančią normą dėstyti ne ANK XXV skyriuje *ir nurodytos priežastys, kurios nebuvo nurodytos Seimo*

kanceliarijos Teisės departamento 2022 m. lapkričio 21 d. išvadoje Nr. XIVP-2270 - „atsižvelgiant į tai, kad įstatymų leidėjas apibrėžė teisinę vertybę (rūšinį objektą), kurios apsauga nuo kėsinių būtų garantuota Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) specialiosios dalies XXV skyriaus „Administraciniai nusižengimai, susiję su valdymo tvarka“ normomis ir į tai, kad asmenys teikiantys viešąsias paslaugas neatlieka valdymo tvarkos užtikrinimo funkcijų (asmens elgesys, kuriuo pažeminama viešąsias paslaugas teikiančio asmens garbė ir orumas bei dėl tokio elgesio susiklostę teisiniai santykiai nėra susiję su valdymo tvarka)“.

Pastabų derinimo pažymoje nurodyta, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos teikiamose pastabose, klaidingai sutapatinami skirtingi teisės pažeidimai ir nurodo, kad visais atvejais, kai atitinkama situacija bus susijusi su viešosios tvarkos pažeidimu, kils grėsmė sveikatai, turtui ar gyvybei, policija reaguos ir taikys atitinkamą atsakomybę pažeidėjams, tačiau **raštu, žodžiu, gestais ir pan. garbės ir orumo pažeminimas pavojingumu neprilygsta minėtiems pažeidimams** (kaip pvz. galima paminėti el. paštu nuo paciento gautą žinutę, kurioje būtų įžeidžiančio pobūdžio turinys gydytojo atžvilgiu).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ANK 507¹ straipsnyje įvardyti ir tokie neteisėti veiksmai, kaip **įžūlus ir provokuojantis elgesys. Pažymėtina, kad Savivaldybės administracijos pareigūnams ne tik nesuteikta teisė sulaikyti asmenų ar taikyti prievartos priemonių, bet ir nėra įstatymu suteiktos priemonės gintis nuo tokių asmenų, skirtingai nei policijos pareigūnams.** Pagal Lietuvos Respublikos policijos įstatymą fizinę prievartą pareigūnas turi teisę panaudoti, kai asmenys vengia vykdyti pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekiant priversti asmenis paklusti), sulaikant asmenis (jeigu jie priešinas), užkertant kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms. Taip pat Lietuvos Respublikos policijos įstatyme numatyta teisė policijos pareigūnui gintis nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai.

Savivaldybės administracijos pareigūnams suteikus įgaliojimus taikyti administracinę atsakomybę pagal ANK 507¹ straipsnį, nebus išskirta, kad Savivaldybės administracijos pareigūnai reaguos tik į pastabų derinimo pažymoje nurodytą pavyzdį „paciento gautą žinutę, kurioje būtų įžeidžiančio pobūdžio turinys gydytojo atžvilgiu“, tačiau galės nereaguoti į tame pačiame ANK 507¹ straipsnyje nurodytą įžūlų, provokuojantį elgesį, todėl visais atvejais gavę pranešimą apie daromą ANK 507¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą, Savivaldybės administracijos pareigūnai privalės reaguoti į tokius įvykius. Kviečiantys į įvykį asmenys dinamiškai besikeičiančioje situacijoje nesugebės atskirti ribų už kokių požymių turintį pažeidimą į kokią instituciją turėtų kreiptis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gestai reiškiami įžūliu, provokuojančiu elgesiu staiga gali pasikeisti į sveikatai pavojingus veiksmus, ypač agresyviai nusiteikusiam pažeidėjui suvokiant, kad į įvykį atvykęs Savivaldybės administracijos pareigūnas neturi teisės jo sulaikyti, panaudoti prievartos

priemonių, gintis. Be to, dažniausia tikėtina situacija, kad bus vykdomas dar vienas ANK 507 straipsnyje numatytas pažeidimas, nes bus įžeidinėjamas valstybės tarnautojas, kuris privalės į pagalbą kviestis policiją.

Todėl prašome įvertinti tai, kad:

- *ANK 507¹ straipsnyje veiksmai susiję su įžūliu, provokuojančiu elgesiu* gali staiga pasikeisti į sveikatai pavojingus veiksmus, ypač pažeidėjui žinant ir suvokiant, kad į įvykį atvykęs Savivaldybės administracijos pareigūnas neturi teisės jo sulaikyti, panaudoti prievartos priemonių, gintis ir į tai, kad ***Savivaldybės administracijos pareigūnams įstatymu nesuteiktos priemonės*** gintis nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

- Savivaldybės administracijos pareigūnams nėra suteikta teisė sulaikyti asmenų darančių pažeidimus, todėl ANK 507¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą darantis asmuo gali pasišalinti ir tai bus nepasiekti administracinių nusižengimų teisenos paskirties tikslai;

- Atliekant administracinių nusižengimų tyrimą už ANK 507¹ straipsnio pažeidimą svarbu bus nustatyti įrodymus, faktines aplinkybes (pvz. nustatyti, kad būtent asmuo traukiamas administracinė atsakomybė tam tikru laiku naudodamasis tam tikru elektroniniu paštu, telefonu, kompiuteriu rašė įžeidžiančio pobūdžio žinutę, laišką) ir kitas aplinkybes. Policijos uždaviniams įgyvendinti policijos pareigūnai tirdami nusižengimus naudojami policijos informacinė sistema (POLIS) ir kitais žinybiniais registrais bei informacinėmis sistemomis, kuriais Savivaldybės administracijos pareigūnams nesuteikta teisė naudotis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome atsižvelgti į tai, kad svarbu ne tik įstatymu nustatyti administracinę atsakomybę už neteisėtą veiką, bet ir užtikrinti atsakomybės neišvengiamumą už tokios veikos padarymą.

Skyriaus vedėjas

Gintaras Gatulis